

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative

(Privind asistența medicală transfrontalieră în țările membre ale UE, SEE, Confederația Elveția)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative *(Privind asistența medicală transfrontalieră în țările membre ale UE, SEE, Confederația Elveția)* a fost elaborat de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, în colaborare cu Compania Națională de Asigurări în Medicină și cu suportul Uniunii Europene, în cooperare cu experții internaționali ai Programului SOCIEUX+.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat în vederea instituirii cadrului normativ necesar implementării acquis-ului Uniunii Europene în domeniul sănătății, prin abordarea distinctă a două componente juridice, după cum urmează:

- transpunerea parțială (art. 1, art. 3 lit. a) - h), m), art. 4 alin. (1), alin. (2) lit. a), b), e), f), alin. (3), alin. (4), art. 5, art. 6, art. 7 alin. (1) - (4), alin. (7), alin. (8), alin. (10), art. 8, art. 9, art. 10) a Directivei 2011/24/UE privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere

- crearea cadrului normativ pentru aplicarea mecanismelor de coordonare a sistemelor de securitate socială, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004 și al Regulamentului (CE) nr. 987/2009, în ceea ce privește serviciile prestate în cadrul sistemului de asigurări medicale.

Totodată, proiectul de lege este elaborat întru executarea prevederilor acțiunii nr. 400 și nr. 401 din Planul Național de Reglementare pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

Statutul Republicii Moldova de țară candidată la Uniunea Europeană, acordat în iunie 2022, a determinat intensificarea procesului de armonizare legislativă. În acest sens, Guvernul a aprobat Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea la UE pentru anii 2024–2027, care include măsuri de reformă legislative și administrative pentru domenii cheie, inclusiv sănătatea publică și protecția consumatorilor.

În data de 25 iunie 2024, la Luxemburg, a fost organizată prima conferință interguvernamentală Republica Moldova – Uniunea Europeană, în baza deciziei Consiliului European din 14 decembrie 2023 și a cadrului de negociere aprobat de Consiliul Uniunii Europene la 21 iunie 2024. Aceasta a marcat oficial deschiderea negocierilor de aderare.

Rezultatele procesului de screening bilateral și explicativ pentru Capitolul 2 – Libera circulație a lucrătorilor și Capitolul 28 – Protecția consumatorilor și sănătate publică, justifică adoptarea unor modificări legislative punctuale, menite să creeze cadrul normativ intern pentru aplicarea și implementarea eficientă a regulamentelor europene în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială și al drepturilor pacienților.

În prezent, cadrul normativ național nu oferă dispoziții clare care să permită aplicarea prevederilor Uniunii Europene referitoare la Regulamentele UE privind coordonarea securității sociale, ceea ce ține de acordarea serviciilor medicale (Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și Regulamentul (CE) nr. 987/2009). Totodată, lipsesc prevederi privind procedura de rambursare a cheltuielilor pentru servicii medicale transfrontaliere, iar mecanismul de autorizare prealabilă nu este reglementat.

În același timp, nu este instituit cadrul legal pentru organizarea și funcționarea Punctului Național de Contact (PNC), instrument esențial pentru cooperarea cu instituțiile similare din statele membre ale Uniunii Europene, în conformitate cu cerințele Directivei 2011/24/UE.

Constatările rezultate din exercițiul de screening bilateral desfășurat pentru Capitolul 2 – Libera circulație a lucrătorilor și Capitolul 28 – Protecția consumatorilor și sănătate publică au evidențiat în mod clar necesitatea unei intervenții legislative urgente.

Această intervenție este cu atât mai justificată cu cât Republica Moldova, în calitate sa de stat candidat la Uniunea Europeană, are obligația de a asigura compatibilitatea legislației naționale cu normele obligatorii ale acquis-ului comunitar. Lipsa reglementărilor menționate nu doar că afectează aplicabilitatea directă a dreptului european, ci și poziționează Republica Moldova în afara parametrilor tehnici necesari pentru deschiderea capitolului de negociere aferente.

În acest context, proiectul de lege propus urmărește să creeze temeiul juridic necesar pentru implementarea eficientă a normelor europene, să consolideze cadrul de protecție socială transfrontalieră și să ofere pacienților asigurați din Republica Moldova garanții reale de acces la servicii medicale în alte state membre, în condiții de egalitate și transparență.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Actualmente, cadrul normativ național nu reglementează condițiile de aplicare a prevederilor Uniunii Europene referitoare la Regulamentele UE privind coordonarea securității sociale (Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și Regulamentul (CE) nr. 987/2009). Lipsește cadrul funcțional pentru rambursarea costurilor asistenței medicale în cadrul regulamentelor UE privind coordonarea securității sociale. De asemenea, nu este reglementat cadrul funcțional pentru operarea Punctului Național de Contact (PNC) și pentru cooperarea interinstituțională cu instituțiile similare din statele membre.

Lipsa unor reglementări naționale în domeniile menționate constituie un obstacol în calea aplicării directe și eficiente a legislației europene. În consecință, sunt necesare modificări legislative în vederea asigurării alinierii cadrului național cu normele europene aplicabile în materie de coordonare a drepturilor de securitate socială și acces la medicală transfrontalieră.

Totodată, Republica Moldova are statut de țară candidată la Uniunea Europeană din iunie 2022, iar Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea la UE (2024–2027) prevede expres necesitatea adoptării de măsuri normative care să permită funcționarea mecanismelor europene privind libera circulație și accesul la servicii de sănătate. Punerea în aplicare a acestor acțiuni va contribui la consolidarea poziției Republicii Moldova în cadrul evaluărilor anuale efectuate de Comisia Europeană privind gradul de pregătire al țării pentru deschiderea și negocierea fiecărui capitol.

În acest context, obiectivul proiectului se califică drept unul imperios, vizând crearea unui cadru normativ pentru aplicarea legislației UE în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială și al drepturilor pacienților la asistența medicală transfrontalieră. Proiectul instituie mecanismele necesare pentru autorizarea, rambursarea și informarea în cazul accesării serviciilor medicale în alte state membre ale Uniunii Europene, consolidând astfel capacitatea Republicii Moldova de a participa efectiv la sistemul european de protecție socială.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului constă în instituirea cadrului juridic necesar aplicării în Republica Moldova a prevederilor dreptului Uniunii Europene în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială, inclusiv în ceea ce privește utilizarea Cardului European de Asigurări de Sănătate (CEAS) și al accesului la asistență medicală transfrontalieră.

În acest sens, proiectul propune o intervenție legislativă structurată, concretizată în modificarea unor acte normative: Legea nr. 411/1995 privind ocrotirea sănătății, Legea nr. 1585/1998 privind asigurarea obligatorie de asistență medicală și Legea nr. 263/2005 privind drepturile și responsabilitățile pacientului, cu scopul de a transpune prevederile Directivei 2011/24/UE și creării cadrului normativ pentru aplicarea mecanismelor de coordonare a sistemelor de securitate socială, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004 și al Regulamentului (CE) nr. 987/2009, ce țin de serviciile prestate în cadrul sistemului de

asigurări medicale.

Proiectul instituie un cadru normativ care reglementează distinct două regimuri juridice aplicabile în domeniul asistenței medicale transfrontaliere.

1) Primul regim vizează coordonarea sistemelor de securitate socială, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004 și al Regulamentului (CE) nr. 987/2009, și include reglementarea utilizării Cardului European de Asigurări de Sănătate pentru acordarea îngrijirilor medicale necesare în timpul șederii temporare.

2) Al doilea regim vizează asistența medicală transfrontalieră, în temeiul Directivei 2011/24/UE, care include instituirea mecanismului de rambursare a costurilor suportate de pacient pentru tratamente efectuate în alte state membre, reglementarea procedurii de autorizare prealabilă în cazurile prevăzute de directivă, stabilirea criteriilor de eligibilitate, a condițiilor de refuz, precum și instituirea și reglementarea atribuțiilor Punctului Național de Contact pentru asistența medicală transfrontalieră.

La fel, proiectul stabilește în mod expres obligațiile prestatorilor de servicii medicale din Republica Moldova de a acorda asistență medicală cetățenilor altor state membre ale Uniunii Europene, în condiții de nediscriminare, acces egal și transparență, cu respectarea standardelor naționale și europene aplicabile în materie de calitate și siguranță a serviciilor medicale. În acest context, sunt instituite obligații privind furnizarea de informații clare, complete și accesibile pacienților referitoare la opțiunile de tratament, tarifele aplicabile, drepturile și procedurile de exercitare a acestora, precum și mecanismele de contestare și reparare a eventualelor prejudicii. Totodată, se reglementează obligația prestatorilor de a asigura eliberarea documentației medicale, în vederea garantării continuității asistenței medicale în context transfrontalier.

Proiectul reglementează instituirea autorizării prealabile pentru anumite categorii de asistență medicală transfrontalieră, în conformitate cu art. 8 și 9 din Directiva 2011/24/UE. Instituirea acestui mecanism este necesară pentru a asigura echilibrul dintre dreptul persoanei asigurate de a beneficia de tratament într-un alt stat membru și necesitatea protejării sustenabilității sistemului național de sănătate, inclusiv prin planificarea serviciilor medicale și utilizarea rațională a resurselor financiare, tehnice și umane.

Totodată, mecanismul autorizării prealabile permite evaluarea posibilității acordării tratamentului solicitat într-un termen rezonabil din punct de vedere medical, ținând cont de starea pacientului și evoluția probabilă a bolii. În acest context, proiectul stabilește un termen de cel mult 60 de zile pentru notificarea deciziei privind acordarea sau refuzul autorizării prealabile, termen justificat prin necesitatea examinării documentației medicale și, după caz, a solicitării opiniilor medicale de specialitate. Termenul respectiv reprezintă termenul maxim administrativ și nu exclude examinarea cu claritate a cazurilor urgente.

Proiectul reglementează atribuțiile Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială, inclusiv în ceea ce privește gestionarea procedurilor de rambursare internațională, schimbul de informații cu instituțiile competente din statele membre și exercitarea funcției de organism de legătură, în conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile.

Prin reglementările propuse, se creează premisele juridice necesare pentru interoperabilitatea sistemului național cu mecanismele europene de schimb de date, inclusiv în contextul implementării sistemelor electronice de coordonare a securității sociale. În ansamblu, proiectul asigură instituirea unui cadru normativ care permite aplicarea regimurilor juridice aferente coordonării sistemelor de securitate socială și asistenței medicale transfrontaliere, contribuind la garantarea exercitării efective a drepturilor persoanelor asigurate în context transfrontalier, în condiții de securitate juridică, transparență și tratament egal.

Astfel, intervențiile legislative propuse urmăresc să asigure implementarea practică a drepturilor pacienților în contextul mobilității intraeuropene.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, în special asupra Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și a Ministerului Sănătății, în calitate de autorități implicate în aplicarea politicilor din domeniul sănătății și coordonarea sistemelor de securitate socială. Reglementarea expresă a atribuțiilor Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, în calitate de organism de legătură, și pentru organizarea și funcționarea Punctului Național de Contact pentru asistența medicală transfrontalieră, precum și instituirea mecanismelor aferente utilizării Cardului European de Asigurări de Sănătate, vor contribui la creșterea eficienței administrative, clarificarea competențelor instituționale și consolidarea cooperării interinstituționale la nivel național și european.

De asemenea, proiectul consolidează funcționalitatea instituțională în contextul pregătirii pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, prin alinierea procedurilor și instrumentelor administrative la standardele europene aplicabile în domeniul asistenței medicale transfrontaliere și coordonării sistemelor de securitate socială.

Nu sunt preconizate restructurări instituționale, însă implementarea proiectului va necesita actualizarea cadrului normativ subsecvent, ajustarea unor proceduri interne și instruirea personalului implicat în gestionarea mecanismelor de rambursare, autorizare prealabilă și cooperare administrativă în context transfrontalier.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimate

Aplicarea proiectului nu implică costuri din bugetul de stat, întrucât operaționalizarea prevederilor se va realiza în limitele mijloacelor financiare prevăzute în fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) pentru anul respectiv.

Totodată, pentru acoperirea cheltuielilor aferente serviciilor medicale oferite în afara țării, va fi creat un mecanism, potrivit căruia rambursarea urmează a fi efectuată în limita alocațiilor anuale aprobate în FAOAM, reieșind din disponibilitatea acestora.

De asemenea, menționăm că instituirea Punctului Național de Contact în cadrul CNAM se va efectua în limita numărului de unități aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 815/2025. Respectiv, cheltuielile de întreținere a Punctului Național de Contact, precum și alte cheltuieli administrative aferente implementării prevederilor proiectului legii vor fi acoperite din mijloacele fondului de administrare al SAOAM.

Astfel, conform estimărilor preventive costul acțiunilor operaționale întru implementarea prevederilor proiectului legii în cauză se estimează la circa 15,0 mil.lei, mijloace financiare care vor fi acoperite din Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală. Costul dat include cheltuielile pentru instituirea Punctului Național de Contact – 1,8 mil.lei (activitatea a 4 persoane), procurarea cardurilor de plastic pentru CEAS – 7,5 mil.lei (3 lei* 2,5 mil persoane asigurate în SAOAM), procurarea echipamentului necesar imprimării cardurilor plastice - 0,5 mil.lei, elaborarea modului informațional de evidență a CEAS – 5,2 mil.lei (analiză și proiectare – 1,8 mil.lei, dezvoltare software – 2,4 mil.lei, testare, audit și securitate -1.0 mil.lei).

Implementarea integrală a mecanismelor prevăzute de proiect presupune dezvoltarea graduală a infrastructurii tehnice și instituționale necesare interoperabilității cu platformele europene de schimb electronic de date, inclusiv sistemul EESSI, digitalizarea proceselor aferente evidenței persoanelor asigurate, consolidarea capacităților administrative și instruirea personalului implicat.

De asemenea, în etapa de implementare vor fi evaluate necesitățile suplimentare aferente activităților de informare a populației și a prestatorilor de servicii medicale, mecanismelor de monitorizare și evaluare, precum și costurile aferente rambursării serviciilor medicale transfrontaliere, în funcție de volumul solicitărilor și de dezvoltarea relațiilor de cooperare cu statele membre ale Uniunii Europene.

Costurile aferente implementării complete urmează a fi ajustate gradual, inclusiv în contextul dezvoltării mecanismelor tehnice și instituționale necesare aplicării acquis-ului Uniunii Europene în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială și al asistenței medicale transfrontaliere.

În acest sens, este în curs de realizare un studiu de fezabilitate privind impactul financiar al introducerii Cardului european de asigurări de sănătate, pentru a sprijini planificarea politicilor și pregătirea instituțională pentru implementarea acestuia.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat este limitat, însă poate deveni relevant indirect pentru instituțiile medicale private în relații contractuale cu Compania Națională de Asigurări în Medicină, care vor presta servicii medicale persoanelor beneficiare ale mecanismelor reglementate de proiect, inclusiv în baza Cardului European de Asigurări de Sănătate.

Proiectul nu impune obligații directe asupra instituțiilor medicale private, dar oferă cadrul juridic necesar participării acestora la prestarea de servicii medicale transfrontaliere, în baza contractelor încheiate cu Compania Națională de Asigurări în Medicină sau a reglementărilor specifice.

Pentru pacienți – beneficiari ai asigurării obligatorii – reglementarea va permite un acces mai clar și previzibil la servicii în alte state membre, iar furnizorii privați vor putea beneficia, în condiții reglementate, de rambursări pentru tratamentele efectuate, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile legale și contractuale.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social pozitiv direct, prin facilitarea liberei circulații a persoanelor între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, precum și prin consolidarea accesului echitabil la servicii medicale acordate peste hotare în cadrul mecanismelor europene de coordonare a securității sociale și al asistenței medicale transfrontaliere. Reglementarea expresă a procedurilor privind accesul la tratament, autorizarea prealabilă, rambursarea cheltuielilor și cooperarea instituțională va contribui la sporirea protecției sociale și la creșterea încrederii în sistemul de asigurări de sănătate. Impactul social vizează atât persoanele asigurate din Republica Moldova care se deplasează, locuiesc sau activează temporar ori permanent în statele membre ale Uniunii Europene, cât și cetățenii statelor membre aflați pe teritoriul Republicii Moldova, în condiții de egalitate și nediscriminare. Totodată, proiectul facilitează accesul la asistență medicală necesară pe durata șederilor temporare, inclusiv în scop turistic, educațional sau profesional. Grupurile sociale care beneficiază în mod direct de pe urma reglementării includ lucrătorii transfrontalieri, pensionarii, studenții, persoanele aflate în mobilitate profesională, precum și alte categorii de persoane asigurate care se deplasează între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene. Prin aplicarea mecanismelor europene de coordonare și a normelor privind asistența medicală transfrontalieră, proiectul contribuie la garantarea continuității protecției sociale, la creșterea calității vieții și la realizarea efectivă a liberei circulații a persoanelor.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Aplicarea prezentului proiect implică prelucrarea unor categorii de date cu caracter personal, inclusiv: date de identificare ale pacientului (nume, IDNP, domiciliu); date medicale (diagnostic, tratamente, istoricul consultațiilor); informații financiare și administrative (documente justificative pentru rambursare, dosar de autorizare, facturi etc.). Prelucrarea acestor date va fi realizată exclusiv în scopul verificării dreptului la rambursare și a aplicării corecte a legislației europene în domeniu, în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, precum și cu cerințele Regulamentului (UE) 2016/679 (GDPR), în măsura în care acesta devine aplicabil în procesul de asociere și aderare. Datele vor fi prelucrate de către CNAM în calitate de operator, iar accesul va fi restricționat prin măsuri

tehnice și organizatorice. Stocarea va respecta termenele legale, iar schimbul de informații cu instituții similare din alte state membre se va realiza în baza principiului necesității.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu conține prevederi care să creeze discriminări directe sau indirecte pe criterii de gen, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, apartenență etnică sau statut social. Dimpotrivă, reglementările propuse contribuie la crearea unui cadru care permite acces la servicii de sănătate echitabil și nediscriminatoriu, inclusiv în context transfrontalier, pentru toate persoanele asigurate.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul nu conține prevederi care să aibă impact asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul va contribui la dezvoltarea și interoperabilitatea sistemelor informaționale utilizate de Compania Națională de Asigurări în Medicină și de prestatorii de servicii medicale, inclusiv prin modernizarea infrastructurii digitale necesare utilizării Cardului European de Asigurări de Sănătate și schimbului de informații în context transfrontalier.

Totodată, proiectul va avea un impact pozitiv asupra mobilității persoanelor și accesului la servicii medicale în spațiul Uniunii Europene, prin facilitarea continuității protecției sociale în domeniul sănătății pentru persoanele asigurate din Republica Moldova.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect de lege are ca obiect transpunerea Directivei 2011/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2011 privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 88 din 4 aprilie 2011, CELEX: 32011L0024, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/2839 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2024.

Totodată, proiectul instituie cadrul normativ necesar pentru aplicarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 de aplicare a acestuia, ce ține de serviciile prestate în cadrul sistemului de asigurări medicale.

Din perspectiva gradului de aliniere, proiectul instituie cadrul normativ primar necesar aplicării mecanismelor europene, prin reglementarea expresă a utilizării Cardului European de Asigurări de Sănătate și stabilirea drepturilor de acces la asistență medicală transfrontalieră în alte state membre.

De asemenea, sunt reglementate mecanismele esențiale prevăzute de Directiva 2011/24/UE, inclusiv procedura de autorizare prealabilă, mecanismul de rambursare a costurilor suportate de pacient și instituirea Punctului Național de Contact.

În același timp, proiectul creează cadrul instituțional și procedural de bază pentru aplicarea mecanismelor de coordonare a sistemelor de securitate socială, prin atribuirea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină calitatea de organism de legătură.

Prin ansamblul măsurilor propuse, proiectul contribuie la alinierea progresivă a cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene și la pregătirea sistemului de asigurări de sănătate pentru integrarea în mecanismele europene de coordonare și cooperare în domeniul asistenței medicale transfrontaliere.

Aceste măsuri sunt în concordanță cu cerințele din Cadrul de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană și contribuie la pregătirea tehnică și normativă pentru

Capitolul 2 – Libera circulație a lucrătorilor și Capitolul 28 – Protecția consumatorilor și sănătate publică.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Ministerul Sănătății a publicat pe pagina web oficială a Ministerului Sănătății – www.ms.gov.md, la rubrica „Transparența decizională” și pe portalul www.particip.gov.md anunțul privind inițierea elaborării proiectului în cauză și proiectul pentru consultări publice: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13836.

Totodată, prezentul proiect a fost supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE de către Centrul de Armonizare a Legislației și avizat de către Ministerul Finanțelor, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Afacerilor Interne, Casa Națională de Asigurări Sociale.

În procesul examinării observațiilor formulate în cadrul expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și al consultărilor cu experții Comisiei Europene și experții TAIEX, proiectul a fost ajustat și completat pe anumite componente ce țin de mecanismele de autorizare prealabilă, rambursarea costurilor asistenței medicale transfrontaliere, delimitarea dintre aplicarea Directivei 2011/24/UE și a Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 și nr. 987/2009, precum și atribuțiile Punctului Național de Contact.

În acest context, ținând cont de prevederile art. 32 alin. (7) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi remis repetat spre avizare și consultare publică. Concluziile expertizelor și recomandările formulate în cadrul evaluării compatibilității cu legislația Uniunii Europene sunt reflectate în compartimentul următor al notei de fundamentare.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei Ministerului Justiției și Centrul Național Anticorupție, conform prevederilor art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Informația privind rezultatele expertizei juridice și anticorupție a fost inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor. Totodată, proiectul a fost actualizat în baza expertizelor respective.

Ulterior, în vederea evaluării gradului de compatibilitate a proiectului cu acquis-ul Uniunii Europene, acesta a fost remis spre examinare experților Comisiei Europene (DG SANTE) și experților TAIEX. În urma examinării, au fost formulate recomandări privind clarificarea și ajustarea unor soluții normative aferente transpunerii Directivei 2011/24/UE, precum și corelarea acestora cu mecanismele prevăzute de Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și nr. 987/2009 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.

Astfel, recomandările formulate au vizat, în principal, necesitatea evidențierii mai clare a celor două mecanisme juridice distincte aplicabile în domeniul asistenței medicale transfrontaliere: pe de o parte, mecanismul instituit în temeiul Directivei 2011/24/UE, care se referă la drepturile pacienților, autorizarea prealabilă și rambursarea costurilor pentru asistența medicală transfrontalieră, iar pe de altă parte, mecanismele de coordonare a sistemelor de securitate socială reglementate prin Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și nr. 987/2009.

Experții au recomandat ca proiectul să reflecte mai expres diferența dintre aceste regimuri, inclusiv în ceea ce privește condițiile de acces la servicii medicale, modul de suportare și decontare a costurilor, utilizarea Cardului european de asigurări de sănătate, precum și aplicarea procedurilor de autorizare prealabilă. În acest sens, s-a atras atenția asupra necesității evitării suprapunerii mecanismelor juridice și asigurării unei aplicări coerente a acestora, în funcție de temeiul juridic incident.

Totodată, recomandările au vizat clarificarea atribuțiilor Punctului Național de Contact, asigurarea accesului pacienților la informații clare și complete privind drepturile, procedurile și

condițiile aplicabile, precum și dezvoltarea cadrului normativ subsecvent necesar pentru aplicarea efectivă a mecanismelor de rambursare, autorizare prealabilă și cooperare administrativă cu autoritățile competente ale statelor membre. Observațiile și recomandările formulate au fost analizate și valorificate, după caz, în procesul de definitivare a proiectului, prin ajustarea redacțională și completarea unor prevederi, în vederea asigurării unei corelări mai bune cu acquis-ul Uniunii Europene.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Urmare a aprobării proiectului în cauză este necesară elaborarea și aprobarea următoarelor acte normative:

1. Ordinul directorului general al CNAM privind aprobarea caracteristicilor tehnice ale cardului european și certificatului provizoriu de înlocuire a cardului european.
2. Ordinul ministrului sănătății privind lista serviciilor medicale care fac obiectul autorizării prealabile.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Principalele măsuri necesare pentru implementarea proiectului în cauză sunt:

1. Definirea și stabilirea unor proceduri clare pentru emiterea Cardului european de asigurări de sănătate:
 - ✓ Procese de solicitare a Cardului (online și personal).
 - ✓ Criterii de eligibilitate și perioade de valabilitate a Cardului.
 - ✓ Emiterea de certificate provizorii de înlocuire a Cardului pentru cazuri urgente.
 - ✓ Lansarea unui proiect pilot într-o regiune selectată sau pentru un grup specific de persoane asigurate pentru a testa procesele de emitere a Cardului și de rambursare.
 - ✓ Planificarea implementării complete a Cardului.
 - ✓ Pregătirea pentru emiterea altor documente de drept UE, cum ar fi S1 (pentru asistență medicală în țara de reședință), S2 (pentru asistență medicală planificată în străinătate) și S3 (pentru foștii lucrători transfrontalieri).
2. Desfășurarea de campanii de conștientizare publică:
 - ✓ Informarea populației despre Cardul european de asigurări de sănătate, beneficiile sale, dar și limitele sale, despre modalitatea de solicitare și de utilizare în străinătate.
 - ✓ Instruirea prestatorilor de servicii medicale cu privire la obligațiile lor legate de Card, inclusiv despre cum să verifice validitatea acestuia și să raporteze serviciile furnizate titularilor de Card străini.
3. Dezvoltarea unei infrastructuri IT moderne:
 - ✓ Proiectarea unui sistem centralizat: crearea unui sistem informațional pentru gestionarea proceselor de emitere a Cardului, verificarea valabilității și rambursare.
 - ✓ Asigurarea interoperabilității: asigurarea compatibilității sistemului cu platformele europene, cum ar fi EESSI (schimb electronic de informații privind securitatea socială), pentru a facilita schimbul transfrontalier de date.

Măsurile expuse mai sus au fost identificate în cadrul vizitei de studiu organizată în Republica Cehă de Socieux+, în luna iunie 2025. Această a fost a treia misiune Socieux+, care s-a concentrat pe un „Studiu de caz privind implementarea Cardului European de Asigurări de Sănătate în țările UE”. În timpul vizitei de studiu, reprezentanții Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și ai Ministerului Sănătății au avut ocazia să se familiarizeze cu experiența Cehiei în implementarea și operaționalizarea Cardului European de Asigurări de Sănătate în UE.